

Iványi Anna, Nimfea Természetvédelmi Egyesület

A turizmus következményeként jelentkező társadalmi és természeti problémák

PHARE ACCESS 2003/004/02/02/0031

A turizmus következményeként jelentkező társadalmi és természeti problémák

www.nimfea.hu

Iványi Anna, Nimfea Természetvédelmi Egyesület

A turizmus következményeként jelentkező társadalmi és természeti problémák

PHARE ACCESS 2003/004/02/02/0031

Tények és számok

- A turizmus a világon az egyik legdinamikusabban bővülő ágazat: 1990 és 2004 között 4,2%-os növekedés
- 2004:
 - külföldre utazók száma 760 millió
 - Közép- és Kelet-Európába érkezők száma 74 millió
- Előrejelzés 2020-ra: másfél milliárd utazó évente

Iványi Anna, Nimfea Természetvédelmi Egyesület

A turizmus következményeként jelentkező társadalmi és természeti problémák

PHARE ACCESS 2003/004/02/02/0031

Tények és számok

- A természeti célterületekre irányuló turizmus trendjei
 - a teljes nemzetközi turizmus 50%-a
 - évi 10-30%-os növekedés
 - éves költségek 20%-os növekedése
 - környezeti tudatosság növekedése
 - környezeti elvárások növekedése

Iványi Anna, Nimfea Természetvédelmi Egyesület

A turizmus következményeként jelentkező társadalmi és természeti problémák

PHARE ACCESS 2003/004/02/02/0031

Tények és számok

- A turizmus gazdasági szerepe
 - a kapcsolódó szolgáltatásokkal együtt a világ legnagyobb gazdasági ágazata
 - 200 millió munkahely
 - közvetlenül és közvetve több más ágazattal és területtel van kölcsönös egymásrautaltságban

Iványi Anna, Nimfea Természetvédelmi Egyesület

A turizmus következményeként jelentkező társadalmi és természeti problémák

PHARE ACCESS 2003/004/02/02/0031

A turizmus hatásai

- „Fehér iparág”, a gazdaság húzóereje, a fellendülés kulcsa, a béke és kultúra követe
- 70-es évektől: nyilvánvaló környezeti állapotromlás, társadalmi feszültségek, gazdasági problémák

Iványi Anna, Nimfea Természetvédelmi Egyesület

A turizmus következményeként jelentkező társadalmi és természeti problémák

PHARE ACCESS 2003/004/02/02/0031

A turizmus hatásai

„A legnagyobb nyomást a **közlekedés**, a **víz és a szárazföld** használata, az épületek és létesítmények **energiahasználata** és a **hulladék termelése** jelentette. A **talaj eróziója** és a **biológiai sokféleségre** gyakorolt hatások szintén a turizmussal összefüggő kérdések. Bizonyos népszerű célterületeken ezek a nyomások a helyi környezet **visszafordíthatatlan károsodásához** vezettek.”

Európai Környezetvédelmi Ügynökség, 2003

www.nimfea.hu

Iványi Anna, Nimfea Természetvédelmi Egyesület

A turizmus következményeként jelentkező társadalmi és természeti problémák

PHARE ACCESS 2003/004/02/02/0031

A turizmus hatásai

1. Természeti erőforrások

A természeti erőforrások (pl. víz, energia) közvetlen felhasználása

Földhasználat a szálláshelyek, a közlekedési útvonalak és egyéb infrastruktúra kiépítéséhez

Erdőpusztulás, a föld intenzív és nem fenntartható használata

Tönkretett tájkép (ökológiai, kulturális, vallási, esztétikai, rekreációs szerep sérülése)

Közvetlen hatások a fajösszetételre és az élővilágra (gyűjtés, vadászat, ajándéktárgy, gázolás)

Az állatok viselkedésének megzavarása (nász, utódgondozás, táplálkozás, pihenés stb.)

Iványi Anna, Nimfea Természetvédelmi Egyesület

A turizmus következményeként jelentkező társadalmi és természeti problémák

PHARE ACCESS 2003/004/02/02/0031

A turizmus hatásai

1. Természeti erőforrások

Élőhelyek felszabdálása, szűkülése

Idegen fajok, kórokozók esetleges betelepítése

A vízpart és a talaj eróziója

Vízminőség romlása

Hulladék (szilárd, vegyi, veszélyes) keletkezése, elhelyezése

Talajvíz kitermelése, vízháztartás felborítása

Szennyvíz keletkezése, kezelési problémái, kezeletlen beengedése a víztestekbe

Légszennyezés, főleg a közlekedés kapcsán

Zaj- és fényszennyezés

www.nimfea.hu

Iványi Anna, Nimfea Természetvédelmi Egyesület

A turizmus következményeként jelentkező társadalmi és természeti problémák

PHARE ACCESS 2003/004/02/02/0031

A turizmus hatásai

2. Kulturális értékek

Hagyományos szokások, népviseletek és az események megváltoztatása a turisták ízlése szerint

A helyi fogyasztási mintázatok megváltozása

A helyi közösségek elveszíthetik a földjükhöz, az erőforrásaikhoz, rituális helyeikhez való szabad hozzáférés lehetőségét

Hagyományos életformák eltűnése, „múzeumivá” válása

Nemi szerepek változása, generációk közötti ellentétek

Hagyományos tudás elveszítése, ugyanakkor felértékelődése (?)

Iványi Anna, Nimfea Természetvédelmi Egyesület

A turizmus következményeként jelentkező társadalmi és természeti problémák

PHARE ACCESS 2003/004/02/02/0031

A turizmus hatásai

3. Társadalom, gazdaság

Egy lábön álló gazdaság, külső erőforrástól való függőség

Visszaesés esetén jövedelem és munkahely elvesztése

Beáramló lakosság munkahely reményében -> társadalmi feszültségek, relatív szegénység növekedése

Hagyományos termelési mintázat megszakadása, gazdasági átrendeződés -> külső függés további erősödése

Turizmusból származó jövedelmek nem igazságos elosztása

Nem fordítanak anyagi forrásokat a természeti, kulturális értékek megőrzésére

www.nimfea.hu

Iványi Anna, Nimfea Természetvédelmi Egyesület

A turizmus következményeként jelentkező társadalmi és természeti problémák

PHARE ACCESS 2003/004/02/02/0031

A turizmus hatásai

3. Társadalom, gazdaság

Helyi érdekek figyelmen kívül hagyása a fejlesztési irányok meghatározásakor

Szűkös erőforrások esetén turisták igényei előnyt élveznek

Ingtatlanárak, fogyasztói árak növekedése

Aránytalan infrastruktúra-fejlesztések; ezek fenntartása a helyi közösséget terheli

Szezonális, nem állandó, nem biztonságos munkahely

Alacsony presztízsű munkalehetőség a helyiek számára -> felszínes kulturális ismeretek, előítéletek

Iványi Anna, Nimfea Természetvédelmi Egyesület

A turizmus következményeként jelentkező társadalmi és természeti problémák

PHARE ACCESS 2003/004/02/02/0031

Mikor jó a turizmus?

- Biztosítja a turista elégedettségét
- A helyi közösség számára elégedettséget és gazdasági előnyöket nyújt
- A helyi erőforrásokat fenntartható módon használja
- Megőrzi a környezetminőséget

Iványi Anna, Nimfea Természetvédelmi Egyesület

A turizmus következményeként jelentkező társadalmi és természeti problémák

PHARE ACCESS 2003/004/02/02/0031

Összegzés

A turizmusfejlesztés nem válhat öncélú folyamattá

Helyi erőforrásokra kell épülnie

A tervezés, fejlesztés, megvalósítás, értékelés, visszacsatolás minden fázisában biztosítani kell a helyi közösség részvételét

A vidékfejlesztés szerves részeként, többi elemével egymásra épülve, egymást kiegészítve kell megjelennie

Integrálnia kell a hosszú távú környezeti, társadalmi, kulturális és gazdasági szempontokat

Iványi Anna, Nimfea Természetvédelmi Egyesület

A turizmus következményeként jelentkező társadalmi és természeti problémák

PHARE ACCESS 2003/004/02/02/0031

Köszönöm a figyelmet!

További információ:

www.nimfea.hu

anna@nimfea.hu

www.nimfea.hu